

Bruxelles, den 19. maj 2016
(OR. en)

9103/16

ENER 152
ENV 290
CLIMA 50
COMPET 246
CONSOM 112
FISC 81

NOTE

fra:	formandskabet
til:	Rådet
Vedr.:	Budskaber fra formandskabet om udformning af elmarkedet og regionalt samarbejde – Forelæggelse ved formandskabet

Rammestrategien for en modstandsdygtig energiunion med en fremadskuende klimapolitik, som Kommissionen fremlagde den 25. februar 2015, er et af EU's centrale strategiske mål og beskriver fem indbyrdes forbundne dimensioner, hvor der skal sættes ind: energisikkerhed, solidaritet og tillid, et fuldt integreret indre energimarked, energieffektivitet som et bidrag til begrænsning af energiefterspørgslen, dekarbonisering af økonomien og en energiunion for forskning, innovation og konkurrenceevne.

I sine konklusioner af 19.-20. marts 2015 godkendte Det Europæiske Råd ovennævnte rammestrategi, der sammen med Det Europæiske Råds godkendelse i oktober 2014 af klima- og energimålene for 2030 fastlagde en ramme for en ændring af Den Europæiske Unions elmarkeder. Det står klart, at de europæiske elmarkeder står over for massive udfordringer såsom overgangen til et kulstoffattigt energisystem, omkostningseffektiv integration af fluktuerende vedvarende energi, overgangen fra centrale konventionelle kraftværker til decentral produktion af vedvarende energi, energiforbrugernes (både husholdningers og virksomheders) ændrede rolle og øgede deltagelse og den krævende opgave med at garantere forsyningsikkerheden på kort og lang sigt på en effektiv måde og til en overkommelige pris.

Elmarkederne skal desuden sende investorerne de rette signaler for at sikre, at de nødvendige langsigtede investeringer finder sted, og at de er så omkostningseffektive som muligt. Markederne skal være tilgængelige for nye aktører, belønne innovative teknologier, produkter og tjenesteydelser og stimulere konkurrencen.

På denne baggrund forelagde Kommissionen den 15. juli 2015 sin meddelelse "Lancering af den offentlige høring om en ny udformning af energimarkedet" (11018/15) med henblik på at tilpasse de nuværende regler for udformning af elmarkedet til de nye udfordringer. Denne høringsproces er et første skridt, der gør det muligt for Kommissionen senere hen at drøfte høringsresultaterne med medlemsstaterne og interessenterne. Denne meddelelse blev vedtaget sideløbende med meddelelsen "En ny aftale for energiforbrugere" (11017/15) for at sætte forbrugerne i centrum for det fremtidige energisystem.

Kommissionen forventes efterfølgende at fremlægge lovgivningsforslag inden udgangen af 2016. Med henblik herpå og med henvisning til ministrenes udveksling af synspunkter om "Den fremtidige model for elmarkedet og de regionale markeders rolle", der fandt sted på det uformelle energiministtermøde i Amsterdam den 10.-11. april 2016, agter formandskabet at udstikke retningslinjer for Kommissionens udarbejdelse af ovennævnte lovgivningsforslag.

På grundlag af Rådets forberedende organers behandling af ovennævnte og de forskellige bemærkninger fra delegationerne udarbejdede formandskabet budskaber om udformning af elmarkedet og regionalt samarbejde. Formandskabet konkluderede generelt, at der som førsteprioritet er behov for foranstaltninger til at forbedre markedsfunktionen og fjerne hindringer for fleksibilitet. Skønt markedsmekanismerne kan skabe optimale løsninger til at garantere forsyningssikkerhed, er der forskellige meninger om de fornødne kapacitetsmekanismers rolle. Medlemsstater, der overvejer at indføre kapacitetsmekanismer, bør tage hensyn til synergieffekten af grænseoverskridende regionalt samarbejde og undgå ethvert incitament til at undlade at investere i energisammenkobling og samtidig mindske markedsforvridninger.

Med henblik på at udstikke retningslinjer for denne prioritet, der handler om at forbedre markedsfunktionen og fjerne hindringer for fleksibilitet, følger i bilaget til delegationerne en række budskaber fra formandskabet. Disse budskaber vil blive fremsendt til Kommissionen til overvejelse ved forberedelsen af de kommende lovgivningsforslag om en ny udformning af energimarkedet.

TTE-Rådet (energi) opfordres til på samlingen den 6. juni 2016 at notere sig formandskabets budskaber om udformning af elmarkedet og regionalt samarbejde. Ministre, der ønsker at hilse disse budskaber velkommen eller fremkomme med indlæg om dette emne, opfordres til at gøre det.

BUDSKABER FRA FORMANDSKABET OM UDFORMNING AF ELMARKEDET OG REGIONALT SAMARBEJDE

DER HENVISES TIL:

- konklusionerne om Kommissionens meddelelse "Energipriser og -omkostninger i Europa", der blev vedtaget af TTE-Rådet (energi) på samlingen den 13. juni 2014
- konklusionerne om Kommissionens meddelelse "Fremskridt med hensyn til gennemførelsen af det indre marked for energi", der blev vedtaget af TTE-Rådet (energi) på samlingen den 9. december 2014
- konklusionerne om gennemførelsen af energiunionen: styrkelse af forbrugerne og tiltrækning af investeringer i energisektoren, der blev vedtaget af TTE-Rådet (energi) den 8. juni 2015.

Med henblik på den kommende lovgivning om udformning af elmarkedet opfordres Kommissionen til at tage hensyn til følgende budskaber:

1. I betragtning af at der er behov for et robust og stabilt regelsæt, er det afgørende at gennemføre og håndhæve den eksisterende EU-lovgivning fuldt ud, herunder den tredje energipakke, og at vedtage og gennemføre bredt anerkendte netregler og retningslinjer for el i tide.
2. Elmarkedet i Europa er under forandring; de fluktuerende energikilders andel vokser, og markederne bliver mere og mere indbyrdes forbundne, hvilket kræver øget koordinering og samarbejde mellem medlemsstaterne. Øget regionalt samarbejde baseret på princippet om en bottom-up-tilgang og politisk engagement er et vigtigt skridt i retning af et mere integreret, effektivt og fleksibelt EU-marked, hvilket vil øge energisikkerheden, reducere energiomkostningerne, give mere effektive priser og muliggøre yderligere integration af vedvarende energi, efterhånden som energiomstillingen skrider frem. Regionalt samarbejde kan også fremskynde udviklingen af infrastrukturprojekter, som er nødvendige for at styrke de integrerede markeders funktion.

3. Det er afgørende at styrke det indre energimarkeds funktion og fjerne hindringer for fleksibilitet som en prioritet. For at udnytte fordelene ved et indre elmarked fuldt ud er man nødt til at afhjælpe den utilstrækkelige transmissionskapacitet både på tværs af og inden for grænserne. Der er behov for nye sammenkoblinger, og der bør tilstræbes en synkronisering af kraftsystemerne med EU-nettene. Desuden bør den eksisterende sammenkoblingskapacitet udnyttes fuldt ud. Der er blandt andet behov for at undgå restriktioner på grænseoverskridende elhandel, herunder i perioder med høje priser, som afspejler knaphed på markedet, og for at optimere kapacitetstildelingen og den regionale håndtering af kapacitetsbegrænsninger med det formål at afhjælpe eksisterende netbegrænsninger.
4. I betragtning af behovet for omkostningseffektive og markedsbaserede støtteordninger for vedvarende energi er det nødvendigt at overholde retningslinjerne for statsstøtte til miljøbeskyttelse og energi og tilstræbe en større konsistens mellem støtteordninger. Vedvarende energikilder bør blive en integreret del af elmarkedet ved at sikre lige vilkår for alle markedsdeltagere og give producenterne af vedvarende energi mulighed for at deltage fuldt ud på markedet, herunder at afbalancere deres portefølje og reagere på markedsprissignaler.
5. Korrekte prissignaler til markedsaktører er afgørende. Priser bør afspejle knaphed med hensyn til tid og sted og give effektive incitamentter til at generere de nødvendige langsigtede investeringer og garantere forsyningssikkerheden.
6. Et integreret europæisk elmarked kræver velfungerende kortsigtede markeder og et øget grænseoverskridende samarbejde med hensyn til day-ahead-, intradag- og balancemarkeder uden at besværliggøre nettenes funktion, da dette vil øge forsyningssikkerheden med lavere omkostninger for systemet og forbrugerne.

7. Skønt det erkendes, at medlemsstaterne har ansvaret for at garantere forsyningssikkerheden, ville forsyningssikkerheden nyde godt af en mere koordineret og effektiv tilgang, herunder en regional systemtilstrækkelighedsvurdering ud over de nationale tilstrækkelighedsvurderinger og regelmæssige udvekslinger af oplysninger om politikudviklinger. Der er behov for at udvikle en fælles metode til at vurdere produktionstilstrækkelighed, og det er i den forbindelse nødvendigt at arbejde på en yderligere harmonisering af metoder til at vurdere standarder og indikatorer for forsyningssikkerhed. Der er desuden behov for at udvikle en mere fælles tilgang til forberedelse på og håndtering af krisesituationer i EU under hensyntagen til de eksisterende velfungerende regionale løsninger.

8. De fremtidige detailmarkeder for el bør sikre adgang på lige fod for nye markedsaktører (såsom forsyningsvirksomheder og energitjenesteselskaber) og fremme indførelsen af innovative teknologier, produkter og tjenester for at stimulere konkurrence og vækst. Det er vigtigt at fremme yderligere reduktion af energiforbruget i EU og oplyse og styrke forbrugerne, husholdningerne og erhvervslivet hvad angår mulighederne for at deltage aktivt på energimarkedet og reagere på prissignaler, kontrollere deres energiforbrug og deltage i omkostningseffektive løsninger inden for efterspørgselsreaktion. I denne henseende er omkostningseffektiv installation af intelligente målere og relevante datasystemer afgørende. Hindringer, der vanskeliggør levering af tjenester vedrørende efterspørgselsreaktion, bør fjernes.
